

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM SZÉCHÉNYI ORSZ.
KÖNYVTÁRÁBAN LEVŐ ALDINÁK LEÍRÓ JEGYZÉKE.

DR. GULYÁS PÁLTÓL.

(Ötödik közlemény, 8 hasonmással.)

1533.

48. Cicero Rhetorica. Venetiis, 1533.

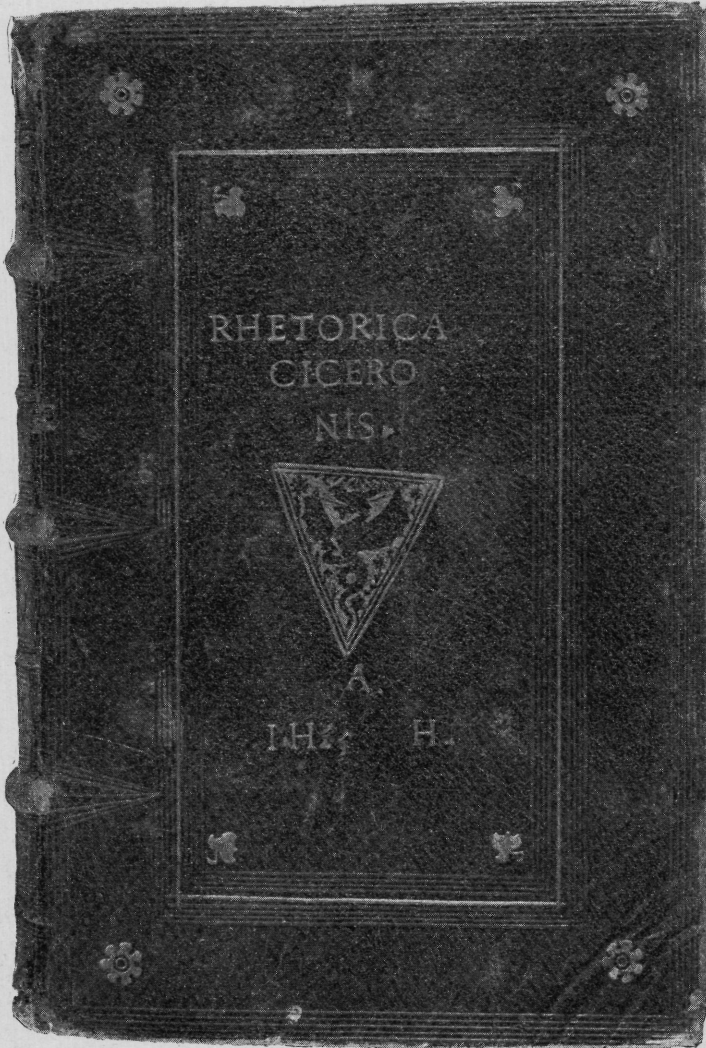
1^a (számozatlan, czimlap) l. || IN HOC VOLVMINE HAEC ||
CONTINENTVR. || *Rhetoricorum ad C. Herennium* lib. III. ||
M. T. Ciceronis de inuentione lib. II. || *Eiusdem de oratore ad*
Quintum fratrem lib. III. || *Eiusdem de claris oratoribus, qui*
dicitur Brutus: lib. I. || *Eiusdem Orator ad Brutum* lib. I. ||
Eiusdem Topica ad Trebatium lib. I. || *Eiusdem oratoricæ parti-*
tiones lib. I. || *Eiusdem de optimo genere oratorum praefatio que-*
dam. || *Index rerū notabiliū, quae toto opere continentur, p*
ordinē alphabeti. || *Varietas lectionū, quā ex diuersorū exēplariū*
collatione collegimus. [Nyomtatójegy.] 1^b l. üres. 2^a (*ii jelzésű) l.
ALDI P. M. AD ANDREAM NAV- || GERIVM PATRITIVM VENE- ||
TVM, COMPATREM, IN LIBROS DE ARTE RHETO- || RICA
PRAEFATIO. || OMNES *Andrea Naugeri, qui se uel componendis*
nouis || etc. 7^a l. *Index rerum memorabilium, quae toto opere*
continentur, || *per ordinem alphabeti* stb. 15^a l. *Illud hic subiungere*
libuit: consyderandum diligentius: utrum in || stb. 15^b l. üres. 16^a l.
PAVLVS MANVTIVS || ALDI. F. STVDIO- || SIS. S. D. || FECIT
meum erga uos perpetuum studium, & animi pro- || *pensio* stb.
16^b l. üres. 17^a (a jelzésű és 1. számú) l. RHETORICORVM AD
C. || HERENNIVM LI- || BER PRIMVS || (e)TSI *Negotijs familiaribus*
impediti, uix fatis stb. 58^a (fi jelzésű és 42. számú)l. M. T.

CICERONIS DE AR- || TE RHETORICA LI || BER PRIMVS
*(f)AEPE, & multum hoc mecum cogitavi, boni ne stb. 101^a (m jelzéstől és 85 számú) I. M. TVLLII CICERONIS AD QVIN- || TVM FRATREM DIALO- || GI DE ORATORE. || (c)OGITANTI mihi saepe numero, & me- || moria stb. 181^a (y jelzéstől és 165 számú) I. M. TVLLII CICERONIS DE CLA- || RIS ORATORIBVS LIBER, || QVI DITVR BRVTVS. || (c)VM É Cilicia decedens, Rhodum ueniffem et || stb. 213^a (C jelzéstől és 197 számú) I. M. TVLLII CICERONIS AD || MARCVM BRVTVM || ORATOR. (u)TRVM difficultius, aut maius effct, negare tibi sae- || pius stb. 237^a (F jelzéstől és 221 számú) I. M. TVLLII CICERONIS || AD C. TREBATVM || TOPICA. || (m)AIRES nos res scribere ingreffos C. Treba- || ti stb. 259^a (243 számú) I. M. TVLLII CICERONIS || DE OPTIMO GENE- || RE ORATORVM. || (o)RATORVM genera effe dicuntur tanquã || stb. 261^a (245 számú) I. Kolofon: VENTIS IN AEDIBVS HAEREDVM || ALDI MANVTII ROMANI, ET || ANDREAЕ ASVLANI SO- || CERI, MENSE MAR- || TIO M. D. XXXIII. 261^b I. *Post emendatos locos plureis, uifum est operae pretium, fi adnotare- || mus stb. 262^a (számozatlan) I. üres, 262^b I. közepén az Aldusok nyomtatójegye látható.**

8-r. Lapnagyság: 20·5 × 13·5 cm. Lapok száma: 16 számozatlan, 245 számozott és 1 számozatlan, összesen 162 levél. A *, **, a—z, A—H jelzéstől ívek mindegyike kvaternió, kivéve a *, ** és H jelzésűeket, melyek kvinterniók és az l jelzéstől, a mely duernió. Czimfeliratok, a fejezetek kezdőszavai, élő oldalczimék és a kolofon kétféle nagyságú latin majuszkulákkal, a szöveg dőlt betűvel van szedve; a sorok száma oldalankint 39.

Egykorú sötétpiros kecskebőrkötése meglehetősen kopott; hátán három valódi s minden bordaközben egy-egykeskeny álborda emelkedik ki, melyet eredetileg aranyozás borított, a bordák közeit vaknyomású sávok és reneszánsz levélfonadék tölti ki; az egyforma táblák közepét csúcsával lefelé fordított aranyos háromszögbe foglalt tűzokádó sárkány foglalja el, mely fölött az elülső lapon aranyos majuszkulákkal RHETORICA || CICERO || NIS. olvasható, míg alatta A. I. H. H. kezdőbetük állanak; a táblák széleit két, aranyos és vaknyomású sávokból alakított, keret díszíti, melyek közeit a sarkakon egy-egy aranyos rozetta, a belső keretnél egy-egy aranyozott levél ékesíti; a zöldszínű selyemkötők hiányzanak

(8. ábra). E kötés, a mint az alkalmazott bélyegzők is mutatják, kétségkívül az Aldusok könyvkötészeti műhelyéből származik.

8. ábra. Cicero Rhetoricájának eredeti bőrkötése.

A *Jankovich*-könyvtárból bekebelezett kötet könyvtári jelzése :
A. lat. 1384.

1534.

49. Poëtae tres egregij nunc primum in lucem editi. Venetiis, 1534.

1^a l. (számozatlan címlap): HOC VOLVMINE CONTINENTVR || *Poëtae tres egregij nunc primum in lucem editi* || Gratij, q Auguſto Principe floruit, de uenatione Lib. I. || P. Ouidij Naſonis Halieuticôn liber acephalus. || M. Aurelij Olympij Nemeſiani Cynegeticôn Lib. I. || Eiuſdem carmen bucolicum. || T. Calphurnij Siculi Bucolica. || *Adriani cardinalis uenatio*. [Nyomdászjegy.] M. D. XXXIII. || *Non ſine priuilegio*. 1^b l. MAGNIFICO, ET ORNATISSIMO || VIRO ANTONIO FVCCARO AV= || GVSTANO GEORGIVS || LOGVS SILEſIVS || S. P. D. || EQVIDEM, *ut ingenue fatear, Antoni optime*, || stb. 4^a (A4. jelzésű) l. utolsóelőtti sorban: *Venetijs*, || M. D. XXXIII. XV. cal. febr. || 4^b l. *Georgius Logus*. || (a) *Mplexu teneræ dignatum & amore* || stb. 5^a l. *Georgius Logus PetroPaulo Vergerio apud Incly-* || *tum Ferdinandum, Romanorum, Pannoniae, || ac Bohoemiae Regē oratori Pontificio*. || (g) *Ratius intactae affiduus comes ille* || stb. 7^a (* jelzésű és 1. számú) l. GRATII DE VENATIONE, SEV || KYNHETIKON LIBER. || (d) *Ona cano diuūm, lætas uenantibus* || stb. 17^a (C jelzésű és 12. számú)¹ l. P. OVIDII NASONIS || HALIEVTICA. || (a) *Ccepit mundus legē, dedit arma per omnes* || stb. 19^b l. M. AVRELIJ OLYMPII NEMESIA= || NI, POETAE CARTHAGINIEN- || SIS CYNEGETICO[^] N LIBER. || (u) *Enandi cano mille uias; hilaresq; labores*, || stb. 25^a (D jelzésű és 20. számú) l. M. AVRELIJ OLYMPII NEMESIA= || NI, POETAE CARTHAGINIEN || SIS ECLOGA PRIMA || stb. 30^b l. 10. sor: DE AVRELIO OLYMPIO NEME- || SIANO EX PETRO CRINITO. || *Aurelius Olympius Nemesianus Afer genere, pa* || *tria* stb. 31^a (26. számú) l. 18. sor: *De T. Calphurnio* || T. Calphur. *ficulus, ut inscriptiones ueterum codicū pro-* || *bant* stb. 31^b l. T. CALPHVRNII SICVLI BVCO- || CVM (sic) CARMEN AD NEMESIA- || NVM CARTHAGINIENSEM. || stb. 45^a (40. számú) l. ADRIANI CARDINALIS S. CHRYSO || GONI AD ASCANIVM CARDI- || NALEM S. VITI. VICECAN || CELLARIVM VENATIO. || (e) *Ia sur-* || *gite: nunquid excitauit* || stb. 52^a (47. számú) l. *Venetijs, in*

¹ Helyesen 11. számú.

aedibus hæredum Aldi Manutij, & Andreae soceri, M. D. XXXIII
Mense Februario.

8-r. Lapnagyság: 14·5 × 9·3 cm. Ívek jelzése: A—G. Lapok száma: 6 számozatlan és 46 számozott levél (1—47.), a 2. lap tévedésből 1-gyel van jelölve; 11. számú lap pedig nincsen.

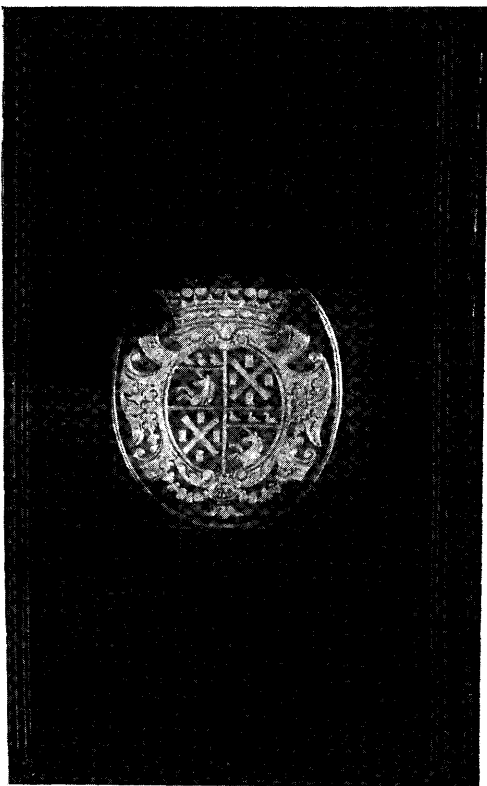
Példányunk kötése írással borított hártya. Könyvtári jegye:
A. lat. 1012.

1535.

50. Juvenalis, Persius Satirae. Venetiis, 1535.

1^a (számozatlan) l. IVVENALIS. || PERSIVS. || [Nyomtató-jegy.] || M. D. XXXV || 1^b l. ALDVS MANVTIVS SCI- || PIONI CARTEROMA= || CHO SVO S. || I. *Iuuenalis, et A. Persij Sa'tyras ut commodius te || neri* stb. 2^a (Aij jelzésű és 2. számú) l. IVNII IVVENALIS AQVINA- || TIS SATYRA PRIMA. || (s)EMPER EGO AVDITOR || stb. 66^a l. Kolofon: VENETIIS, IN AEDIBVS || ALDI, ET ANDREAE || SOCERI. 66^b l. üres. 67^a (a jelzésű és számozott) l. AVLI FLACCI PERSII IN || SATYRAS PROLOGVS: || (n)EC FONTE *labra prolui caballino*: || stb. 78^a l. kolofon: VENETIIS, IN AEDIBVS HÆRE || DVM ALDI, ET ANDREAE || SOCERI, MENSE MAR- || TIO, MDXXXV. 78^b l. üres.

8-r. Lapnagyság: 15·2 × 9 cm. Ívek jelzése: A—H, a—b. Lapok

9. ábra. Lambert de Thorigny czímeres kötése.

száma: 78 levél, az 1. lap számozatlan, 2—78. rendesen számozva. A címfeliratok, kolofonok és a verssorok kezdőbetűi antikva nagybetűkkel szedvék, a többi szöveg szedése kurziv. Az egyes költemények kezdőbetűjének üres hely van hagyva, középtűt egy kis segédbetűvel. Sorok száma oldalanként 31.

Példányunk címlapján e bejegyzés olvasható: *Z. Kulenkamp* 1787. A könyv első előzéklapján fent e bejegyzés olvasható: *Sigis. Pap de Szathmár m. pr. Comp. Göttingae 1796.* Ugyane lap alján látható bejegyzés szerint *Farkas* Lajos könyvtárából került e mű a M. N. Múzeumba. Kötése borjúbőr a XVIII. század első feléből; díszített háttal, lapjain háromsoros aranyvonallal, középtűt Nicolas Lambert de *Thorigny* címerével, belül tulipántos csipkekeret (9. ábra). Könyvtári jegye: **A. lat. 1881.**

1543.

51. Viaggi fatti da Vinetia, alla Tana, in Persia, in India et in Constantinopoli etc. In Vinegia, 1543.

1^a l. VIAGGI FATTI DA || VINETIA, ALLA TANA, IN PER= || SIA, IN INDIA, ET IN CONSTANTI || NOPOLI: *con la descriptione particolare di Città, || Luoghi, Siti, Costumi, et della* PORTA del || *gran TVRCO: & di tutte le* Intra= || *te, spese, & modo di governo || suo, & della ultima* Im= || *presa contra* Por= || *oghesi,* || [Nyomtatójelvény.] || IN VINEGIA M. D. XLIII. 1^b l. TVTTI LI VIAGGI CHE SI CON= || TENGONO NELL' OPERA. || *Viaggio del Magnifico Messer Josaphat Barbaro Am= || basciatore* stb. 2^a (Aij jelzésű és 2. számú) l. *Al Magnifico messer Antonio Barbarigo, che fu || del Clarissimo messer Giouan Luigi. || Antonio Manutio. || (g)Randissima obligatione ueramente ha oggi= || di* stb. 3^a (Aiiij jelzésű és 3. számú) l. QVI COMMINCIANO LE COSE VE= || *dute & udite per me Iofaphat Barbaro cittadi || no di Vinetia: in due Viaggi che io ho || fatti; uno alla Tana; & || uno in Persia. || (l)A TERRA || secondo quello che || stb.* 24^a (24. számú) l. QVIVI COMINCIA LA SECONDA || PARTE CHE APPARTIENE AL || VIAGGIO CHE IO IOSA= || PHAT BARBARO FE || CI IN PERSIA || COME AMBA || SCIATORE. || (e)SSENDO *la nostra illustrissima || stb.* 108^a (Oiiij jelzésű és 108. számú) l. VIAGGIO DI COLOCVT DESCRIT || *to per messer Giouāni Venetiano, || nelquale narra le mirabil forze, provincie, ter= || re & città del*

gran Signore Sophi, et come || *pafsò infiniti spagnuoli in foccorfo di effo* || *Signore contra Turchi: & etiam* || *narra le marauigliose Ifole che* || *producono Oro & pietre* || *preciofe; cosa inuero* || *molto curiofa di* || *intendere.* || (V)ANNO. M. D. XXIX. Ritro= || *uandomi* stb. 121^a (Q jelzésű és 121. számú) l. LIBRI TRE DELLE || COSE DE TVRCHI. || *Nel primo fi descriue il uiaggio da Venetia à Costanti=* || *nopoli, con gli nomi de luochi antichi & moderni:* || *Nel seconde la Porta, cioè la corte de Soltan Soley=* || *mano, Signor de Turchi:* || *Nel terzo il modo del reggere il stato & imperio fuo.* || LIBRO PRIMO. || (p)OI che il *signore Iddio mi ha conce* || *duto* stb. 158^b l. üres. 159^a l. VIAGGIO DI ALESSANDRIA || NELLE INDIE. || MDXXXVI. ADI VIII || DI OTTOBRE. || (f)CRI-VERO' *uno Viaggio fatto,* stb. 180^a l. kolofon: IN VINEGIA NELL' ANNO || M. D. XLIII. || NELLE CASE DE FI || GLIVOLI DI ALDO. || 180^b l. [Nyomtatójegy.]

8-r. Lapnagyság: 10·1 × 15 cm. Ívek jelzése: A—Z. Lapok száma: 180 számozott levél (360 oldal). A sorok átlagos száma oldalanként: 29. A szöveg olasz tipussal, az élő oldalczímek majuszkulákkal vannak szedve. A kisbetűvel előnyomatott iníciálék számára 4—5 sor magas közök hagyattak üresen. Őrjel minden ív 8-ik lapjának versóján látható.

Jó karban fentartott példány XVI. századi izlésesen préselt borjubörkötésben, elől-hátul 16—16 hozzákötött fehér lappal s itt-ott marginális jegyzetekkel. Czimlapján a nyomdászjelvény körül e kézirati bejegyzés: *Conuentus — Leucensis* || *O. E. — S. F. A.* || *Lit. G. — fc. 3.* || *n° — 29.* || Az elülső tábla belső felületére keskeny nyomtatott papirszalag van ragasztva e felirással: *Ex Bibliotheca Conuentus Leucensis ad* || *SS. Nicolaos Ord. Erem. S. P. Augustini* Könyvtári jegye: **It. 1208g.**

1546.

52. Ammonii Hermiae in Aristotelis de interpretatione librum commentarius. Venetis, 1546.

1^a l. AMMONI'ΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ || ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ || ΥΠΟΜΗΝΑ. || AMMONII HERMIAE IN ARI= || STOTELIS DE INTERPRE || TATIONE LIBRVM COM || MENTARIVS. || [Nyomdászjelvény] || VENETHIS. M. D. XLVI. || 1^b l. üres. 2^a (AAAii jelzésű s 2. számú) l. A'MMONI'ΟΥ

ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΕΙΣ || ΤΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ || ΠΕΡΙ
ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ || ΥΨΟΜΝΗΜΑ. || (π)ΟΛΙ¹ ΜΕΝ ΕΝ ΣΟ² || φ³ο⁴σι,
stb. 188^a l. kolofon: VENETIIS, APVD ALDI FILIOS. || M. D.
XXXXVI. || 188^b l. [Nyomtatójelvény.]

8-r. Lapnagyság 10·3 × 14·8 cm. Ívek jelzése: AAA—ZZZ,
&&&; valamennyi kvaternió, az utolsót kivéve, mely duernio.
Lapok száma: 1 számozatlan, 187 számozott (2—188-ig), összesen
188 levél, 376 oldal. Sorok száma oldalankint átlag 30. Élő oldal-
címek vannak; ürjelek nincsenek.

Mint az ívjelzésből kitűnik, e mű ugyane szerzőnek egyidejű-
leg megjelent két más művével¹ egy testet alkot, melyek azonban
nincsenek meg gyűjteményünkben. Az erősen rongált puha velin-
kötésű példány *Jankovich* gyűjteményéből került a M. N. Muzeumba.
Könyvtári jegye: **A. gr. 1946.**

1546.

53. Scipionis Capicii de principiis rerum libri duo. etc.
Venetiis, 1546.

1^a l. SCIPIONIS CAPICII || DE PRINCIPIIS RERVM || LIBRI
DVO. || EIVSDEM || DE VATE MAXIMO || LIBRI TRES || [Nyomtató-
jegy, reneszánsz keretben.] (10. ábra.) || VENETIIS, M. D. XLVI. ||
1^b l. PETRVS BEMBVVS CARDINALIS || SCIPIONI CAPICIO S. P.

10. ábra. Aldus keretelt nyomtatójegye.

D. || (p)Oema de principiis
rerum tuum, heroicis || stb.
2^a l. *Ad Illustriffimam Saler-
nitani principis coniugem,* ||
ISABELLAM VILLAMARI-
NAM, || *In Scipionis Capi-
cij libros, de principiis
rerum || duos, de vate maximo
tres, Pauli Manu² || tij, Aldi
filij, præfatio.* || (E)X omni-
bus rebus humanis cum nihil
sit li³ || teris stb. 3^a (Aii⁴
jelzésű) l. SCIPIONIS CAPI-

¹ In Quinque voces Por-
phyrii commentarius és In Praedi-
camenta Aristotelis commentarius.

CII DE PRIN= || CIIPII RERV, || AD PAVLVM TERTIVM PONT. || MAXIMVM. || (N)Aturæ mundi, cano quæ femina primum, || stb. 33^a l. SCIPIONIS CAPICII DE VATE || MAXIMO || LIBRI III. || 33^b l. ANTONII THIBALDAEI. || *Quum nequeam ipse tuo munus par reddere, grates* || stb. 34^a (Eij jelzésű) l. SCIPIONIS CAPICII DE VATE || MAXIMO || LIBER PRIMVS || (E)gregium iuuenem, terris qui numine missus || stb. 62^a l. kolofon: APVD ALDI FILIOS. || VENETHIS, M. D. XLVI. 62^b és 63^a l. üres. 63^b l. [Nyomatatójegy reneszánsz keretben.]

8-r. Lapnagyság: 15·6 × 9·6 cm. Ívek jelzése: A—H. Lapok száma: 3 számozatlan, 29 számozott (4—32), 2 számozatlan, ismét 27 számozott (35—61) s végül két számozatlan, összesen 63 lap (126 oldal). A szöveg dőlt betűkkel, a fejezetfelírások és élő oldalczímek öregbetűkkel vannak szedve. Őrjel minden iv utolsó (16-ik) oldalán látható. A kezdőbetűk nagy szövegbetűkkel vannak előnyomatva s részükre 3 sornyi tér hagyatott üresen.

Elég jól konzervált példány, melynek két utolsó lapját kissé megrágtá a szű. *Andreae Dactii Patricii et Academici Florentini Poemata*. Florentiae, MDXLIX. cz. művel puha pergamenkötésbe egybekötve. Ez utóbbinak, mint a kolligátum első darabjának címlapján a következő két bejegyzés: *Dom Prot. S. I. . . . Anno 1695* s alul, jóval régibb kézzel: *Wolf. a Saurau. A Jankovich-könyvtárból származó kolligátum könyvtári jegye: P. o. lat. 1355.*

1551.

54. Petri Bembi Cardinalis Historiae Venetae libri XII. Venetiis 1551.

1^a l. PETRI BEMBI || CARDINALIS HISTO- || RIAE VENETAE || LIBRI XII. || [Fametszetű medaillon, közepén Mercur és Minerva ölelkező alakjával.] (l. 11. ábra). || Cum priuilegiis. || VENETHIS M. D. LI. || 1^b l. *Julij III. Pont. Max. Caroli V. Imp. Henrici Gallo=* || rum stb. 2^a (*ii jelzésű) l. AD ILLVSTRISSIMVM AC || fapientiffimum Venetiarum Principem, || Franciscum Donatum, || in historias Petri || Bembi præfatio. || [M]VLTAE sunt artes, Illustriffime Princeps, || stb. 5^a (A jelzésű és 1. számú) l. PETRI BEMBI RERV VE- || NETARVM HISTORIAE || LIBER PRIMVS, || [V]RBIS Venetæ res annorum quatuor & || stb. 207^b l. REGISTRVM. ||

|| 208^a l. ERRATA || alul a kolofon: VENETHIS APVD ALDI || FILIOS. M. D. LI. || 208^b l. középütt: [Reneszánsz keretű nyomtatójegy.]

2-r. Lapnagyság: 29,5 × 20 cm. Ívek jelzése: *, A—Z, a—z, Aa—Ee. Lapok száma: 4 számozatlan, 202 számozott (1—203), ismét 1 számozatlan, összesen 208 lap (416 oldal). A szöveg

11. ábra. Vignetta Bembi *Historiae Venetae* 1551. címlelapjáról.

antikvával van szedve, kivéve a címlelap verzőjén található privilegium-kivonatokat, melyek dőlt betűkkel szedettek. Őrjel minden lap verzőjén látható. A fejezetek kezdőbetűi 3,5 cm. magas fametszetek. Sorok átlagos száma oldalanként 36.

Széles margójú, tiszta példány, melynek csupán címlelapját s első 3—4 levelét rágta meg a szű. Kötése egykorú, görgetővel préselt disznóbőr; háta javítva. Könyvtári jegye: **H. rel. 21.**

1554.

55. Oribasii Sardiani Synopseos ad Eustathium filium libri novem etc. Venetiis, 1554.

1^a l. ORIBASII SARDIANI || SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM || FILIVM LIBRI NOVM: || QVIBVS TOTA MEDICINA || IN COMPENDIVM REDA= || CTA CONTINENTVR: || JOANNE BAPTISTA RASARIO || NOVARIENSI MEDICO || INTERPRETE. || [Nyomdászjelvény.] VENETIIS, CVM PRIVILEGIIS || *Pontificis max. Regis Galliaë, Senatus Veneti.* || *et Ducis Florentiaë, in annos X.*
1^b l. üres. 2^a (Aij jelzésű) l. COSMO MEDICI ILLV= || *striss. & excellentiss. Duci Florentiaë, || Ioannes Baptista Rasarius Noua= || riensis medicus S. P. D.* || (c)VM *mihi ab ineunte etate per sua= || siffem* stb. || 4^a (Aiiij jelzésű) l. PRIMI LIBRI ARGVMENTVM. || *Primo libro continentur ea, quæ ad bonam uale= || tudinem* stb. 5^a (5 számú) l. ORIBASII SARDIANI COMPENDII || *ad Eustathium filium, Liber Primus.* || *Ioanne Baptista Rasario Nouariensi || medico interprete.* || (c)VM *Diuus Julianus Imperator no= || bis* stb. 216^b l. kolofon: VENETIIS, APVD PAVLVM MANVTIVM, ALDI FILIVM, || M. D. LIII.

8-r. Lapnagyság: 10·1×16·2 cm. Ívek jelzése: A—Z, AA—DD. Lapok száma: 4 számozatlan és 212 számozott (5—216), összesen tehát 216 levél (432 oldal). Az olasz tipussal szedett könyv sorainak átlagos száma oldalanként 30. Az élő oldalcímek, valamint a fejezetek kezdőszavai öregbetűkből szedvék. A kisbetűvel előnyomatott inicziálék számára 5—6 sor magas ür hagyatott. Őrjelet csupán az ívek utolsó (8-ik) lapjának verzóján találunk.

A *Jankovich*-gyűjteményből származó példányunk igen jó karban van tartva, csupán egykorú egész bőrkötése rongálódott meg erősebben. Czimlapján a nyomdászjelvény alatt ez a bejegyzés olvasható: *ex libris Jos. Baith.* Könyvtári jegye: **A. gr. 2703.**

1554.

56. Demosthenis orationum pars prima . . . pars secunda . . . pars tertia . . . Venetiis, 1554.

Első rész: 1^a l. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΩΝ || ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΤΟΝ. || DEMOSTHENIS ORATIONVM || PARS PRIMA: || IN QVA DELIBERATIVAE || sexdecim eius orationes, una cum exordiis ||

deliberatiuis, & duae demon- || stratiuae continentur. || [Nyomtató-
jegy.] CORRIGENTE PALO MANVTIO, || ALDI FILIO. || VENETHIS,
M. D. LIII. || 1^b l. üres. 2^a l. ΠΑΥΛΟΣ ΑΛΔΟΥ ΜΑΝΟΥΚΙΟΣ ΤΩ ||
αἰδεσιμωτάτῳ πατρὶ, λουδοῦρικῳ βεκαῖελ= || λιφ, τῷ ῥαβέλλου ἐπισκόπῳ, ἀπο- ||
στολικῷ ἐνετίῃσι: ληγά= || τῳ, χαίρειν. || (Ο)ΣΟΝ μὲν ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς εἰς
τὴν || stb. 3^b l. üres. 4^a l. ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝ- || θύπατον
μὲντιον ἀξιῶσαντα αὐτὸν γράφαι: οἱ τόντε δεμωσθένους βιον, καὶ τὰς
ἀπάν- || των τῶν λόγων αὐτοῦ || ὑποθέσεις. || (Ε)ΠΕΙΔΗ κράτιστε ἀνθυ-
πάτων μεν= || τιε stb. 6^b l. ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΣΥΜΒΟΙ= ||
λευτικῶν ἑκαταδεκα, καὶ ἐπιδεικτικῶν || δύο λόγων πίναξ || stb. 7^a l. ΛΙΒΑ-
ΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ || ὀλυθιακοῦ πρώτου λόγου. || (Ο)ΛΥΝΘΟΣ
ἦν πόλις ἐπὶ θράκης, ἐλ= || ληρικὸν stb. 8^b l. üres. 9^a l. ΔΗΜΟΣΘΕ-
ΝΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ || ΠΗΤΟΡΟΣ ΟΛΥΝΘΙΑ- || ΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, Α. ||
(Α)ΝΤΙπολλῶν ἀν ὧ ἀνδρες ἀθηναῖοι || stb. 130^b l. üres. 131^a l.
DIVERSAE LECTIONES PRI= || mae huius partis orationū Demos-
thenis, quæ || in aliquibus codicibus reperiuntur. || stb. 132^a l.
kolofon: VENETHIS, IN AEDIBVS || PAVLI MANVTII ALDI FILII, ||
M. D. LIII. || 132^b l. üres.

Második rész: 1^a l. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΩΝ || ΤΜΗΜΑ
ΔΕΥΤΕΡΟΝ. || DEMOSTHENIS ORATIONVM || PARS SECVNDA :
IN QVA IVDICIALES NOVEM || EIVS PVBLICAE ORATIONES ||
CONTINENTVR. || [Nyomtatójegy.] CORRIGENTE PAVLO MANV-
TIO, || ALDI FILIO. || VENETHIS, M. D. LIII. || 1^b l. üres. 2^a l.
ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΔΙΚΑΝΙΚΩΝ || ἑννέα λόγων δημοσίων
πίναξ. || 2^b l. üres. 3^a l. ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ || περὶ τοῦ στεφάνου
λόγου. || (Τ)Εἰχος μὲν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ ἀθηναίων || stb. 4^a l. ΕΤΕΡΑ (sic)
ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΟΝΥΜΟΥ || ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ || ΛΟΓΟΝ. || (Α)θηναῖοι
καὶ θηβαῖοι πολεμοῦντες || stb. 5^b l. üres. 6^a l. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ || ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΛΟΓΟΣ. || (Π)Πῶτον μὲν, ὧ ἀνδρες ἀθη-
ναῖοι, || stb. 249^a l. Diuersae lectiones secundae huius partis ora-
tionum Demosthenis, quae in aliqui- || bus codicibus reperiuntur:
quae in libro notatae afte- || risco sunt. || stb.

Harmadik rész: 1^a l. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΩΝ || ΤΜΗΜΑ
ΤΡΙΤΩΝ. || DEMOSTHENIS ORATIONVM || PARS TERTIA: ||
QVAE IVDICIALES TRES, ET || TRIGINTA PRIVATAS ||
EIVS CONTINET || ORATIONES. || [Nyomtatójegy.] || CORRI-
GENTE PAVLO MANVTIO, || ALDI FILIO || VENETHIS, M. D. LIII. ||
1^b l. ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΔΙΚΑΝΙΚΩΝ || λόγων τριῶν καὶ

τριάκοντα ἰδιωτικῶν πίναξ || 2^b l. ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ || ἐπιτροπῆς λόγου. Δημοσθένης ὁ παιανιεὺς δημοσθένους τοῦ ῥήτορος πατήρ || stb. 3^a l. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ' Α'ΦΟ'- || ΒΟΥ ΛΟΓΟΥ ΠΡΩ' ΤΟΣ. || (E)I' ME'N ἐβούλετο ἀφῶβος, ὃ ἄν= || ἄρες stb. 245^b l. DIVERSAE LECTIONES || tertiae orationum Demosthenis partis, || quae in aliquibus codicibus || reperiuntur. || stb. 247^a l. kolofon: VENETIIS, APVD PAVLVM MANVTIVM, || ALDI FILIVM. || M. D. LIII. || 247^b l. [Nyomdászjelvény.]

8-r. Lapnagyság: 9·8 × 14·4 cm. Ívek jelzése az első részben: *, a—q; a második részben: A—Z, aa—ii; a harmadik részben: 2 lap jelzés nélkül és A—Z, AA—FF, G, H. Lapok száma az első részben: 8 számozatlan, 122 számozott és 2 számozatlan, összesen tehát 132 levél (264 oldal); a második részben: 248 számozott és 3 számozatlan, összesen tehát 251 levél (302 oldal); a harmadikban 2 számozatlan, 243 számozott s ismét 2 számozatlan, összesen tehát 247 levél (494 oldal). A sorok száma laponként 31. Őrjelek csupán az iverk utolsó levelének verzóján láthatók. A lapfelírás görög kisbetűkkel van szedve. A fametszetű, egyszerű vonaldíszű kezdőbetűk 7 sor magasak.¹

Erősen körülvágotó példány, itt-ott görög széljegyzetekkel; az első rész címlapján a delfin s 2^a lapján az O inicziálé zöld festékkal van kifestve. Kötése kemény pergament, vörös szelmetszéssel. *Jankovich* Miklós gyűjteményéből került a Múzeumba. Előző tulajdonosok ismeretlenek. Könyvtári jegye: **A. gr. 2064.**

1558.

57. I diece circoli dell' imperio etc. Academia Venetiana, 1558.

1^a (cím-) lap. I DIECE CIRCOLI || DELL' IMPERIO, || Con l' entrate de Prencipi, & de gli stati della || Germania, || Con le contributioni, fi della Caualleria, come || della Fanteria, || Con una particular deferittione della Republica || di Norimbergo. || LE RINVNIE de gli stati patrimoniatu fatte da || Carlo V. Imperatore al Sereniss. fuo figliuolo. || Et il gouerno dell' Imperio lasciato al Sereniss. || fuo fratello. || [Rézmetszetű nyomtatójegy, mely bal

¹ Az egységes stílusban tartott inicziáléktól eltér az E betű alakos ábrázolása, mely alighanem a latin ábécéből pótoltatott.

lábával gömbön álló, trombitáló angyalt ábrázol] (12. ábra). || NELL' ACADEMIA VENETIANA, || MDLVIII. || 1^b l. üres. 2^a (a₂ jelzésű) l. AL REVERENDISS. || MONS. IL SIG. PIETRO LANDO, || ARCIVESCOVO DI CANDIA, || SIG. MIO OSSERVAN- DISS. || LE TANTE, & cofi honorate, & utili || stb. 3^b l. üres. 4^a (A jelzésű) l. I DIECI || CIRCOLI || DELL' IMPERIO || nella Germania stb. 42^b l. NELL' ACADEMIA || VENETIANA, || M. D. LVIII 43^{ab} l. üres.

4-r. Lapnagyság: 15·7 × 19 4 cm. Ívek jelzése: a—a₂, A—I₂. Lapok száma: 3 számozatlan, 39 számozott (1—39) s 1 számozatlan, összesen 43 levél

12. ábra. Az academia nyomtatójegye.

(86 oldal). A szöveg antikva betűkkel, a fejezetek kezdőszavai öregbetűkkel vannak nyomtatva. A sorok átlagos száma oldalanként: 33. Minden lap élő oldalczimmal s őrjellel van ellátva.

A *Jankovich*-gyűjteményből származó ép és tiszta példány, több más munkával egy félpergamen kötésben egyesítve. Ez a kötet harmadik darabja. Könyvtári jegye: **Germ. 3266.**

1558.

58. Le institutioni dell' Imperio stb. Academia Venetiana, 1558 (a címlapon 1559).

1^a l. LE INSTITVTIONI || DELL' IMPERIO || CONTENVTE NELLA || BOLLA D ORO, || nuouamente dalla latina nella uolgar || lingua tradotte. || [Rézmetszetű nyomtatójelvény, mely az előzőtől főleg kerete útján különbözik.] (13. ábra). || NELL' ACADEMIA VENETIANA || M. D. LIX. 1^b l. üres. 2^a (A₂ jelzésű) l. AL SERENISS. PRINCIPE || CARLO ARCIDVCA || D'AVSTRIA. || (L)E gratie, che l' Altezza Voftra ha dall' omni- || potente etc. 3^b l. üres. 4^a (B jelzésű és 1 számú) l. LE INSTITVTIONI || DELL' IMPERIO, ||

contenute nella Bolla d'Oro. || (N)EL nome della fanta & indiuiduo Trinità. || stb. 62^b l. 3-ik sor: NELL' ACADEMIA || VENETIANA, || MDLVIII. 63^{ab} l. üres.

4-r. Lapnagyság: 15·7 × 19·4 cm. Ívek jelzése: A—Q₂. Lapok száma: 3 számozatlan, 59 (1—55) számozott¹ s 1 számozatlan, összesen 63 levél (126 oldal). A szöveg antikva betűkkel, a fejezetek kezdőszavai öregbetűkkel vannak szedve. A sorok átlagos száma oldalanként 24. Minden lap élő oldalczimmel s őrjellel van ellátva. Ép és tiszta példány, mely az előző nyomtatványnyal együtt egy kolligátumban szerepel, mégpedig az ötödik helyen. Könyvtári j.: Germ. 3266.

13. ábra. Az academia venetiana nyomtatójege.

1559.

59. Victoris Fausti Veneti Orationes quinque. — Venetiis, 1559.

1^a l. VICTO-

RIS || FAVSTI || VENETI || Orationes quinque, || Eius amicorum cura quàm fieri potuit || diligenter impressæ. || [Nyomtatójege.] || Ne quis librarius has orationes impune suis ty- || pis imprimat, alibiue impressas uendat, || ampliffimi Senatus Veneti decre- || to || cautum est. || VENETIIS M. D. LIX. || 1^b l. üres. 2^a (*ii jelzetű) l. Petro FRANCISCO || CONTARENO THADAEI F. || Paulus Rhammifius. || (N)On temere aut casu contigisse, sed || stb. 6^a l. Orationum Index. || 6^b l. üres. 7^a (A jelzésű és 1. számozású) l.

¹ 9—10—11—12 lapszám nincs, ellenben 17—18—19—20 és 45—46—47—48 számok kétszer szerepelnek egymás után.

VICTORIS || FAVSTI ORATIO || QVA GRATIAE AGVNTVR
 PROIM= || PETRATO GRAECE PROFI= || TENDI HONORE. ||
 [Q]VOD fæpe à diis immor | talibus stb. 90^a (84. számú) l. APVD
 ALDI FILIOS. || VENETHIS. || M. D. LIX. || 90^b l. [Nyomtatójegy.]

4-r. Lapnagyság: 18·5 × 14·1 cm. Ívek jelzése: *, A—L.
 Lapok száma: 6 számozatlan, 84 számozott, összesen 90 levél
 (180 oldal). Szövegszedés cziczero nagyságú antikva. Fejezetcímek
 s élő oldalcímek nagybetűkkel vannak szedve. Az előszó kezdő-
 betűje egész egyszerű két sor magas nagybetű. Az első beszéd
 fametszetű inicziáléja 3·5 cm magas; a többi valamivel kisebb.
 Őrjelet minden iv utolsó oldalán találunk. Sorok átlagos száma
 oldalanként 26.

Jól konzervált példány, több más olasz és német kiadvány-
 nyal pergamen kötésű kolligátumban egybekötve; ez a *Jankovich-*
 gyűjteményből származó kolligatum első darabja. Cím lapján e
 vörös tintával irt bejegyzés olvasható: *Bibliothecæ P.P.: Trini-*
tariorum Viennæ. Az első őrlapon pedig e bejegyzés látható:
Ex Bibliotheca || Ord. Pp: Trin: Redempt. || captiv. || Könyvtári
 jegye: **P. O. lat.899.**

1560.

60. Dionysii Halicarnassei de Thucydidis historia iudicium
 Venetiis, 1560.

1^a l. DIONYSII || HALICARNASSEI || DE THVCYDIDIS ||
 HISTORIA IVDICIVM, || Andrea Duditio Pannonio interprete, ||
 AD ILL.^{MVM} ET REVER.^{MVM} || ARCHIEPISCOPVM || STRIGONIEN-
 SEM. || [Nyomtatójegy.] || VENETHIS, M. D. LX. 1^b l. üres. 2^a (A₁ jel-
 zéstű) l. ILLVSTRISS. AC || REVERENDISS. D. D. || NICOLAO
 OLAHO, || Achiepiscono Ecclesie Metropolitanæ || Strigonienfis,
 Legato nato, Primati || Hungariæ, ac facratiss. Cæfareæ || Regiæq.
 Maieftatis fummo || Secretario, Cancellario || ac Confiliario &c. ||
 Principi optimo atque || ampliffimo || ANDREAS || DVDITIVS ||
 S. P. D. (M)AGNOS uiros in omni æta- || te stb. 9^b l. üres. 10^a
 (C₂ jelzéstű) l. DIONYSII HALICAR- || NASSEI DE THVCYDIDIS ||
 HISTORIA IVDICIVM, || AD Q. AELIVM || TVBERONEM, || Andrea
 Duditio, Præposito Therma- || rum superiorum Budensium || &
 Canonico Strigonienfe || interprete. || (I)N IIS LIBRIS, Q. Aeli Tu ||
 bero stb.

4-r. Lapnagyság: 14·15 × 20 cm. Ívek jelzése: A—Z. Lapok száma 94 levél (188 oldal); valamennyi számozatlan. Sorok száma oldalanként átlag: 22. Valamennyi oldal őrjellel és majuszkulákkal nyomtatott élő oldalczímmel van ellátva. Az utolsó, 94^b lapon csupán a Series chartarum áll. A nagybetűkkel előnyomatott inicziálék számára csupán három sor magas tér hagyatott.

Példányunk XX. században készült márványozott borjuféltör kötésében, elég jó állapotban maradt fenn, csupán a címlapon s néhány első levelén vannak vízfoltok. A M. N. Múzeum könyvtára 1903. április 21-én vásárolta meg 40·50 koronáért *Szelinszki Györgytől* (Bécs). Könyvtári jegye: **H. ant. 162.**

1564.

61. Canones et decreta . . . concilii Tridentini . . . Romae, 1564.

1^a I. CANONES, ET DECRETA || SACROSANCTI OECUMENICI, || ET GENERALIS CONCILII || TRIDENTINI || SVB PAVLO III, IVLIO III, PIO IIII, || PONTIFICIBVS MAX. || Index Dogmatum, & Reformationis || [Nyomtatójegy.]¹ ROMAE, || Apud Paulum Manutium, Aldi F. || M D LXIII. || In Aedibus Populi Romani. 1^b I. MOTVS PROPRIVS || PII IIII, PONT. MAX. || [M]orv proprio &c. *cum nuper nos dilecti filij Pauli Manutij, cui librorum* || stb. 2^a (A₂ jelzésű és III. számú) I PAVLVS MANVTIVS PIO LECTORI S. || (Q)VI de Catholica fide recte sentiunt, fatentur omnes uti- || liffimum stb. 2^b I. üres. 3^a (A₃ jelzésű és V. számú) I. BVLLA INDICATIONIS || SACRI OECVMENICI || ET GENERALIS CONCILII || TRIDENTINI, || SVB PAVLO III. PONT. MAX. || [P]AVLVS EPISCOPVS, feruus fer- || uorum stb. 8^a (B₂ jelzésű és XV. számú) I. SESSIO PRIMA, || SACROSANCTI OECVMENICI, || ET GENERALIS CONCILII || TRIDENTINI || SVB PAVLO III, PONT. MAX. || CELEBRATA DIE XIII MENSIS DEC. || ANNO DOMINI MDXLV. || Decretum de inchoando Concilio. || [P]LACET ne uobis, ad laudem & gloriam sanctæ & in- || diuiduæ stb. — Végén csonka: a 120. l. hiányzik.

¹ A szokásos szigony köré tekerődő detfin, csakhogy 12·75 cm magas kivitelben.

2-r. Lapnagyság: 20·3 × 28·8 cm. Ívek jelzése: A—V. Lapok száma: 120 kétoldalt (II—CCXL) számozott levél (240 oldal). A szöveg antikva betűkkel nyomatott, oldalanként átlag 37 sorral. Az élő oldalczímek öregbetűkkel szedettek. Őrjel minden oldal alján található. A kezdőbetűk részben előnyomattak, részben fekete alapon fehér arabeszkcses fametszetekkel nyomattak. A fametszetek 2 cm magasak, kivéve a bevezető bulla kezdő P betűjét, mely 5 cm magas és különösen díszes.

Modern félbörkötésű példány, melynek 39., 40. és utolsó (120-ik) levele hiányzik, a két első kéziratilag pótoltatott. A 16-ik, valamint a 36-ik lap alsó, rendkívül széles margója ollóval kivágott. A címlapon látható bejegyzésekből megtudjuk, hogy e példány 1617-ben a tállyai Jézus-társasági kolostor tulajdona volt, 1624-ben azonban a jezsuiták kiüzetvén onnan, *Cserey* János birtokába került. Az idevonatkozó bejegyzések a következők: »*Hic codex pertinet ad libra—riam Mona||sterij Tallensis Anno sa—lutis 1617 || Catalogo inscriptus — S. Demb.*« és »*Sum unus ex libris Joannis Csereij A. salutis 1624 die 21 Martij.*«. *Renouard* szerint¹ ez a munka Manutius Pál által Rómában s fia által Velenczében 1564-ben 9—10-szer lenyomatott, a kiadások megjelölése nélkül. Leírt példányunk, mely *Jankovich*-gyűjteményével került a M. N. Múzeumba, az első római fóliókiadás és ugyancsak *Renouard* szerint² rendkívül ritka és becses. Könyvtári jegye: **Conc. 75.**

1564.

62. Canones concilii Tridentini. Venetiis, 1564.

1^a l. (címlap) CANONES, || ET DECRETA || SACROSANCTI OECVMENICI || ET GENERALIS CONCILII || TRIDENTINI || SVB PAVLO III, IVLIO III, || PIO IIII. PONTIFICIBVS MAX. || [Nyomtató-jelvény.] || VENETHIS, M. D. LXIII. || 1^b l. üres. 2^a (A₂ jelzésű) l. PAVLVS MANVTIVS || PIO LECTORI S. || [Q]³ VI *de Catholica fide recte sentiunt*, || stb. 3^a (A₃ jelzésű és 3. számú) l. BVLLA INDICATIONIS || SACRI OECVMENICI || ET GENERALIS CONCILII || TRIDENTINI || SVB PAVLO III. PONT. MAX. || [P]⁴ AVLVS

¹ Id. m. 346. l.

² Id. m. 347. l.

³⁻⁴ Négy sor magas kezdőbetű.

EPISCOPVS, feruus stb. 11^a (B₃ jelzésű és 11. számú) I. SESSIO PRIMA || SACROSANCTI OECUMENICI || stb. 183^b I. ACCLAMATIONES PATRVN || IN FINE CONCILII || CARDINALIS A LOTHARINGIA. || Beatissimo Pio Papae, & Domino nostro, || stb. 185^a (AA jelzésű és 185. számú) I. CONFIRMATIO CONCILII. || [N]¹ OS Alexander, S. Lauren- || tii stb. 186^b I. közepén a nyomdászjelvény.

16-r. Lapnagyság: 15 × 10,5 cm. Ívek jelzése: A—Z, AA. Lapok száma 186 levél, melyek közül az első kettő számozatlan, a többi 3—186-ig számokkal van ellátva. Czímlap, feliratok és kezdőszavak különböző nagyságú latin majuszkulákkal vannak szedve; az egyes fejezetek reneszánsz-stílusú kezdőbetűi négy sor magasak; a többi szöveg az antikvával szedett acclamatio és confirmatio kivételével, kurzív betűkkel van nyomtatva. A sorok száma laponként 29; minden oldal felzettel és kusztosszal van ellátva.

A *Jankovich*-gyűjteményből való példányunk kötése erősen rongált préselt borjubőr, előlapján 1564 évszámmal. Az előbb leírt utánnomata. E példány első ismert tulajdonosa Lampertus *Pöllinger* volt, a ki, az első tábla belsejére ragasztott őrlapon olvasható följegyzés szerint, Christophorus *Felber* hitszónoknak ajándékozta a könyvet. Ugyanezen őrlap alján látható *Felber* sajátkezű aláírása, mely a címlapon megismétlődik az 1.5.70. évszám kíséretében. A címlapon a nyomtatójegy fölött ez a bejegyzés olvasható: *Ex Bibliotheca Reisachorum || H. R. 1804.* A mozgó őrlap első oldalára Johann Conrad *Feuerlein* nürnbergi törvénytudós és városi tanácsos címeres exlibrise van felragasztva a XVIII. század közepéről. Jelenlegi könyvtári jegye: **Conc. 405.**

1566.

63. Q. Horatius Flaccus, ex fide atque auctoritate decem librorum manuscriptorum, opera Dionysij Lambini Monstroliensis emendatus stb. Venetiis, 1566. Két rész.

Első rész: 1^a I. Q. HORATIVS || FLACCVS, || EX FIDE ATQVE AVCTORITATE || *decem librorum manuscriptorum,* || *opera* || Dionysij Lambini Monstroliensis || *emendatus: ab eodemq; Commentarijs* || *copiosiss. illustratus.* || His adiecimus IO. MICHAELIS BRVTI || in quatuor libros Carminum, atque in librum ||

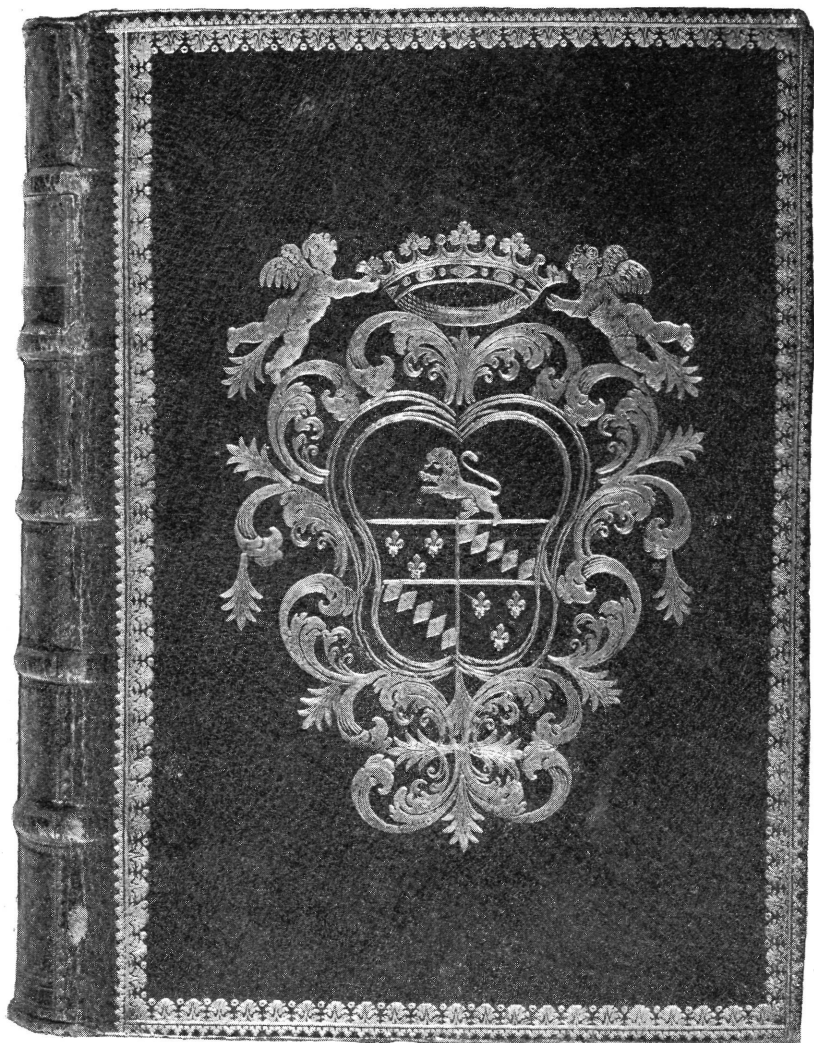
¹ Négy sor magas kezdőbetű.

Epodon explicationes. || *Index rerum, & verborum memorabilium* || [Nyomatatójegy.] Venetijs, apud Paulum Manutium, Aldi F. || ∞ DLXVI. 1^b l. üres. 2^a (*2 jelzésű) l. [Fejléc.] || D. LAMBINVS || CAROLO NONO || GALLORVM REGI || POTENTISSIMO, || ET CHRISTIANISSIMO || S. D. || [S]I quis unquam puer excelso loco natus, || stb. 6^a l. [Fejléc.] || IO. MICHAEL BRVTVS || FRANCISCO RAINERIO || ANDREAE FILIO, OPTIMAE SPEI || atque indolis adolescenti. S. D. || [Q]VANTA (FRANCISCE) *mea in te beneuo-* || *lentia* stb. 7^a l. DIONYSIVS LAMBINVS || LECTORI S. D. || [E]VM tibi poëtam commandare non debeo, humaniffime le- || ctor stb. 8^b l. IO MALVDANVS || DE DIONYSII LAMBINI || MONSTROLIENSIS || IN QV. HORATIVM || *Flaccum commentarijs.* || 9^a (A jelzésű) l. [Fejléc.] || CARMINVM LIB. I. || AD MAECENATEM. Ode I. || Alios alijs rebus duci: fe lyricorum verfuum studio teneri. || [M]AECENAS *ataris edite Regibus,* || stb. 210^b l. [Fejléc.] || EPODON LIBER. || Diü, multumq; dubitai, & quaeiui: neque dum dubitandi finem feci, quamo- || brem stb. 248^a (240. h. 24. számú) l. 9-ik sor: CARMEN SAE- || CVLARE. || [P]HOEBE, ^a *filuarumq; potens Diana,* || stb. 251^a (HH₃ jelzésű) l. INDEX RERVM, ET VERBORVM : obseruatione digniorum, quæ his commen- || tarijs continentur. 262^b l. 29-ik sor: Errata sic corrigito.¹

Második rész: 1^a l. Q. HORATII || FLACCI || SERMONVM LIBRI QVATTVOR, || SEV, || SATYRARVM Libri duo || EPISTOLARVM Libri duo. || A Dionyfio Lambino Monstrolienfi || *ex fide decem librorum manu scriptorum* || *emendati, ab eodemq; Commentarijs copiofiß. illustrati.* || [Nyomdászjelvény.] Venetijs, apud Paulum Manutium, Aldi F. || ∞ DLXVI. 1^b l. üres. 2^a (†₂ jelzésű) l. [Fejléc.] Dionyf. Lambinus Monstrolienfis || FRANCISCO TVRNONIO, || SAPIENTISS. ET CLARISS. || viro, amplifsimique Cardinalium || collegij primario, || S. D. || [Fleuron.] || [C]VM fortunati mihi uidentur ij fuiffe || stb. 5^a (A jelzésű) l. [Fejléc.] || SATIRARVM ,

¹ Példányunkban itt még egy INDEX RERVM ET VERBORVM következik, mely 7 levélből áll s hhh—hhh₂ jelzéssel van ellátva. Az index utalásai oly természetűek, hogy kétségkívül megállapítható, miszerint e néhány lap valamely más Aldinából került a könyvkötő gondatlansága folytán a két rész közé. Érdekes különben, hogy ez idegen töredéklap nagysága nem egyezik teljesen a könyvvel: a hosszanti oldalon 1.5 cm, a felső széleken 0.4 cm-rel van igen ügyesen kiegészítve.

LIBER PRIMVS. || [Fleuron]. || SATYRA I. || [q]VI fit, *Mæcenas, ut nemo, quam sibi fortem* || stb. 110^a l. [Fejlécz.] || EPISTOLARVM ||

14. ábra. XVIII. sz. olasz kötés.

LIBER PRIMVS. || [Fleuron.] AD MAECENATEM. I. || [P]RIMA
dicte mihi, summa dicende camæna, stb. 189^b l. AD PISONES

DE ARTE | POETICA. || Scio, uiros huiufce ætatis doctiffimos & fcripffiffe, & edidiffe in hunc librum || stb. 215^a l. INDEX RERVM, ET VERBORVM || obferuatione digniorum, quae his commen- || tarijs continentur. 221^a l. [Nyomdászjelvény.]

4-r. Lapnagyság 14,5 × 20 cm. Ívjelzés: az első részben *, A—Z, AA—II₃; a második részben +, A—Z, AA—δE. Lapok száma: az első részben 8 számozatlan, 242 számozott és 12 számozatlan, tehát mindössze 262 levél (524 oldal); a másodikban 4 számozatlan, 210 számozott és ismét 10 számozatlan levél, vagyis együttvéve 224 levél (448 oldal). A mű nyomtatásánál vegyest használtattak különböző nagyságú antikva és olasz típusok; a versek szövege mindkét részben dőlt betűkkel van szedve, az oldaljegyzetek az első kötetben ugyancsak dőlt, de egy ponttal kisebb betűkkel van nyomtatva, míg a második részben antikvával, viszont a kommentárok mindkét részben különféle nagyságú antikva típusokkal szedettek. A szöveg átlagos sorszama laponként 40; a széljegyzeteké és kommentároké oldalanként 49. Az egyes részek élét fametszetű reneszánsz lécz s a szöveg első sorát négy sor magas inicziálé díszíti; a dedikációknál használt inicziálék különösen díszesek és 10 sor magasak.

Igen jó karban lévő példányunk XVIII. századi piros marokén kötésben pompázik, melynek hátlapját gazdag aranyozás, két aranyos léczekkel keretelt tábláját pedig gépnymású czímerkép ékíti. A kissé nehézkes barokk kacsaringókkal körülfont czímer leírása: öt részre osztott, alul négyelt paizs, a paizsfőben ágaskodó oroszlán, az első és harmadik mezőben három lilium, a második és negyedik mezőben pedig jobbharánt rutás pólya látható; a czímer fölött lebegő angyalok ötágú, négy gyönggyel diszitett koronát tartanak (14. ábra.) Mint az elülső őrlap belső oldalán látható autogramm mutatja, e példány *Batsányi*. (15. ábra) könyvtárából került a M. N. Múzeum Széchényi Orsz. Könyvtárába. Könyvtári jegye: **A. lat. 558e.**

15. ábra.